

กิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว
Activities To Promote Learning Skills Using Ready-Made Lessons Social Studies,
Religion And Culture, Religion, Morality And Ethics On The Importance Of
Buddhism And Buddha's Biography Of Grade 4
Students Chum Chon Ban Khao Kaew School

สุชานุช วนาเฉลิมดง¹ ปาริชาติ เตชะ² และสมหมาย พรหมทอง³
Suchanooch Wanachaloemdong¹, Parichat Techa² and Sommai Promtong³

¹ นักศึกษาโปรแกรมวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² อาจารย์โปรแกรมวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว จังหวัดกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้วให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 90/90 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อพัฒนา การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 90.33/92.00 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้ / บทเรียนสำเร็จรูป / ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน / ความพึงพอใจ / ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were 1) to find the effectiveness of ready-made lessons in social studies, religion and culture, religion, morality and ethics on the Importance of Buddhism and Buddha's biography of grade 4 Students at Chum chon Ban Khao Kaew School to be effective according to the 90/90 criteria. 2) to compare achievement before and after studying lessons in social studies, religion and culture, religion, morality and ethics on the Importance of Buddhism and Buddha's biography of grade 4 using development media. 3) to study the student's satisfaction toward learning by using the social studies ready-made lessons. Religion and culture, religious content, morality, ethics on the importance of Buddhism and the history of Buddha. The samples in this research include 21 grade 4 students of Chum Chon Ban Khao Kaew School. The research instruments used in this research consisted of a Ready-Made Lesson, learning management plan, achievement test, and satisfaction questionnaire. The results of the research were as follows 1) organizing activities to promote learning skills by ready-made lessons social studies Religion and culture, religious content, morality, ethics, the importance of Buddhism and the history of Buddha Created with E1/E2 efficiency of 90.33/92.00, 2) grade 4 students had academic achievements after higher than before and organizing activities to promote learning skills. by ready-made lessons Statistically significant at the .05 level, 3) grade 4 students who have organized activities to promote learning skills by using ready-made lessons, social studies Religion and culture, religious content, morality, ethics, the importance of Buddhism and the history of Buddha the overall satisfaction was at a high level. has a mean of 4.15, a standard deviation of 0.75.

Keywords: Learning Activities / Ready-Made Lesson / Achievement / Satisfaction / Learning Package Performance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2557 : 12) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ข้อ 3 ที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 4) โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคม และกำหนดสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรไว้ 8 กลุ่มสาระคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 4-5)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่ต้องเรียน ตลอด 12 ปีการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงวิชาต่างๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน (กรมวิชาการ, 2556 : 3)

การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมยังประสบปัญหาสำคัญอยู่หลายประการ โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระดังกล่าวยังละเลยการให้ความสำคัญกับการสอน เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิด ซึ่งทักษะการคิดมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและสัมพันธ์กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการนำมาใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อใช้ในการเลือกตัดสินใจ การรับรู้รับฟังข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่อย่างมากมายทำให้ขาดการตัดสินใจอย่างรอบคอบ ส่งผลให้การตัดสินใจผิดพลาด ขาดการรับรู้รับฟังข้อมูลอย่างมีเหตุมีผล ขาดความรอบคอบในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ โดยนักเรียนส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าความจริงรอบตัว ไม่ได้ฝึกการเลือกรับข้อมูลความจริงจากข่าวสารที่มีมากมาย ทั้งจริงทั้งเท็จ ไม่อาจแยกความจริงกับความเท็จได้ การเรียนการสอนไม่ได้สอนวิธีคิด (ประเวศ วะสี, 2556 : 3-4)

ในกระบวนการเรียนการสอนนั้นสื่อการเรียนการสอนเป็นทรัพยากรหนึ่งที่น่าสนใจในระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะต้องใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม เวลา และสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้มากที่สุดในเวลาประหยัดที่สุด (นิพนธ์ ศุภปรีดี, 2557 : 40) บทเรียนสำเร็จรูปถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองความคิด การแก้ปัญหาการทำงานแบบกระบวนการกลุ่มและยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภูมิศาสตร์เป็นการนำเสนอชนิดต่างๆ มาผสมผสานกันให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียน ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กบรรลุจุดมุ่งหมายได้ โดยอาศัยหลักการทางทฤษฎีทางการศึกษาหลายอย่างมาช่วย เช่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และหลักการของการวิเคราะห์ระบบเพราะบทเรียนสำเร็จรูป การรวบรวมเอาวัตถุเพื่อการเรียน การสอนที่ประกอบด้วยสื่อมากกว่า 1 ชนิดขึ้นไปมาจัดไว้อย่างต่อเนื่องกันในเนื้อหาเพียงเรื่องเดียว และเหมาะสมที่จะนำมาใช้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556 : 117-118) บทเรียนสำเร็จรูปสาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรมจึงเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในรูปหน่วยการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์หรือ บูรณาการ(Integration) ที่สอดคล้องเนื้อหาวิชาทุกชั้นตอนและชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง คือ ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนในการแสดงความคิดเห็นฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มฝึกการตัดสินใจและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมีการติดตามผลผู้เรียนโดยยึดทฤษฎีพฤติกรรมนิยมเน้นการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง

การสำรวจและศึกษาข้อมูลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว พบว่าการสอนใน สาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประสบปัญหาที่ได้พบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและสอบถามนักเรียนส่วนมากในโรงเรียน ไม่ชอบเรียน สาระ ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม ในวิชา สังคมศึกษา เนื่องจากคิดว่าเป็นสาระที่น่าเบื่อ คำศัพท์ยาก ต้องฟังครูบรรยาย เป็นส่วนมาก และสิ่งที่ครูนำมาสอนเป็นเรื่องไกลตัวหรือเนื้อหาอยู่ในบริบทอื่นๆ สังคมอื่น และอีก ปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือ ครูขาดสิ่งจูงใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นที่พึงพอใจและต่ำกว่าเป้าหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับรายงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ในปีการศึกษา 2565 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 60 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูในทุกปียังไม่เข้าใจวิธีจัด

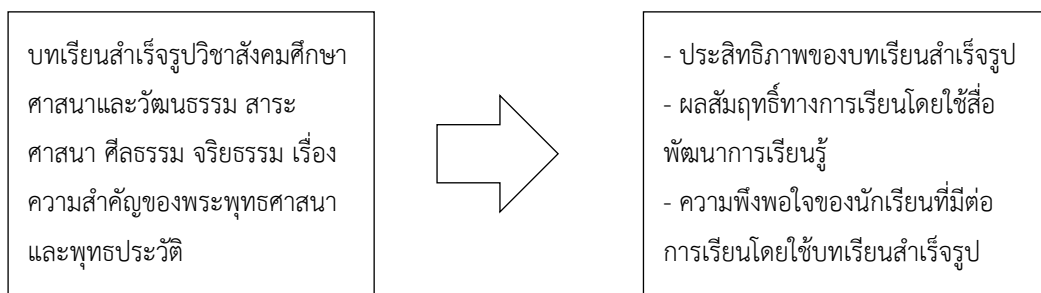
กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริงทำให้ เลือกรวิธการสอนที่ไม่เหมาะสมกับความต้องการและ ความแตกต่างระหว่างบุคคลครูสั่งงานเกินกำลัง ความสามารถของนักเรียน นักเรียนเบื่อไม่ชอบทำงาน ขาดแรงจูงใจ และเนื้อหาวิชาคำศัพท์ยากเกินไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะผลิตสื่อการเรียนการสอนเป็น บทเรียนสำเร็จรูป สาระ ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ สื่อและมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะและสร้างแรงจูงใจให้กับ นักเรียน สามารถคิดวิเคราะห์ได้ และใจเข้าถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ อันจะส่งผลดี ต่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตและสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มี ประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 90/90
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทางการเรียนก่อนและหลังเรียนเรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธ ประวัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระ ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื้อหาในส่วนนี้อาจพิจารณาหัวข้อที่เกี่ยวข้อง เช่น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือแหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนการดำเนินงาน กรณีที่หัวข้อย่อยใดไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องใส่ในบทความ แต่ถ้าหากผู้ทรงคุณวุฒิเห็นควรว่า งานวิจัยนี้มีรายละเอียดในหัวข้อดังกล่าว ผู้เขียนจำเป็นต้องเพิ่มเติมภายหลังจากที่ได้รับคำแนะนำ โดยรูปแบบการ

เขียนหัวข้อย่อหน้านั้น ไม่ต้องใส่ตัวเลขกำกับ แต่ให้กำหนดเยื้องหน้า 0.5 นิ้ว ตัวหนา ส่วนรายละเอียดของหัวข้อย่อ ให้เยื้องหน้า 0.75 นิ้ว ตัวอย่างหัวข้อในวิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้วิจัยทำการวิจัยเรื่องการใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียน โรงเรียนชุมชน บ้านเขาแก้ว ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 279 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย

(1) ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

(2) พุทธประวัติ

(3) ตรัสรู้และประกาศธรรม

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาผลการประเมินความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69

ค่าความยาก (p) ตั้งแต่ 0.64-0.79

ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.24-0.71

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาผลการประเมินความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.87 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาทดลองกับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว จำนวน 21 คน โดยเลือกแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เตรียมความพร้อมของนักเรียนและห้องเรียน นำเข้าสู่บทเรียนและแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ก่อนเรียน (Pre - test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ จำนวน 20 ข้อ

3. ทำการทดลองโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 ชั่วโมง เก็บคะแนนระหว่างเรียนโดยในแต่ละชั่วโมงได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้กำหนด

4. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ หลังเรียน (Post - test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ จำนวน 20 ข้อ ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับก่อนเรียนแต่มีการสลับข้อและจัดเรียงตัวเลือกใหม่

5. วัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบวัด ความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อและเก็บบันทึกผล

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปตรวจวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ประสิทธิภาพของ บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 โดยใช้สูตร E1/E2

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ทำการวิเคราะห์จากคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ T-Test (Dependent samples)

3. วิเคราะห์ระดับแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลผลวิเคราะห์โดยภาพรวม ใช้เกณฑ์ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	1	คะแนน

การแปลผลค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00	แปลว่า	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50	แปลว่า	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50	แปลว่า	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.50	แปลว่า	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50	แปลว่า	พึงพอใจน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ที่มีประสิทธิภาพ E1/E2 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 90/90

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ที่มีประสิทธิภาพ E1/E2 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 90/90

แบบฝึกทักษะระหว่างเรียน			แบบฝึกทักษะหลังเรียน			ประสิทธิภาพ
คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E1	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	E2	E1/E2
30	27.10	90.33	50	46.00	92.00	90.33/92.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน E1 มีค่าเท่ากับ 90.33 และผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะหลังเรียน E2 มีค่าเท่ากับ 92.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 90/90 สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 90.33/92.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	21	8.05	3.07	15.30	.00
หลังการจัดการเรียนรู้	21	16.29	2.05		

*p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ โดยบทเรียนสำเร็จรูป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า $t = 15.30$ และค่า Sig. = .00

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	การเรียนรู้วิชานี้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน	4.33	0.71	มาก
2	เนื้อหาวิชานี้มีความสำคัญต่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.03	0.67	มาก
3	เทคนิคการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.13	0.73	มาก
4	สื่อการเรียนการสอนหลากหลายและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์	4.37	0.72	มาก
5	ผู้เรียนได้รับความช่วยเหลือจากครูผู้สอนในบทเรียนนี้มากนักน้อยเพียงใด	4.13	0.68	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	3.77	0.94	มาก
7	ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการคิดแก้ปัญหาและร่วมกันตัดสินใจ	4.03	0.81	มาก
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบและมีความคิดสร้างสรรค์	4.13	0.86	มาก
9	ผู้เรียนมีความพอใจในบรรยากาศการเรียนรู้ และมีความสุขกับการเรียนวิชานี้	3.87	0.86	มาก
10	ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแบบฝึกมากน้อยเพียงใด	4.70	0.47	มากที่สุด
	รวม	4.15	0.75	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สารศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 (S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และมีความพึงพอใจในระดับ มาก จำนวน 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนแบบฝึกมากน้อยเพียงใด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ($\bar{X} = 4.70$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 (S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสอง คือ สื่อการเรียนการสอนหลากหลายและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ($\bar{X} = 4.37$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 (S.D. = 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสาม คือ การเรียนวิชานี้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 (S.D. = 0.71)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 90.33/92.00

2. การกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ($\bar{X} = 4.15$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 (S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด จำนวน 1 ข้อ และมีความพึงพอใจในระดับ มาก จำนวน 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนรู้สึกว่าจำนวนแบบฝึกน้อยเพียงใด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ($\bar{X} = 4.70$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 (S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสอง คือ สื่อการเรียนการสอนหลากหลายและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ($\bar{X} = 4.37$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 (S.D. = 0.72) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเป็นอันดับสาม คือ การเรียนวิชานี้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 (S.D. = 0.71)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำหรับบทเรียนสำเร็จรูป วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระภูมิศาสตร์ เป็นเพียงส่วนหนึ่งของสาระศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม ที่สามารถพัฒนาและเพิ่มเติมเนื้อหาในศาสนาอื่นๆ ได้ และสามารถบูรณาการการสอนในรายวิชาให้มีความครบถ้วนตามตัวชี้วัดและหลักสูตรของสถานศึกษาได้

2. ในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้มีความหลากหลายตามบริบทและสภาพแวดล้อมของห้องเรียนได้ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มเติมกิจกรรม ให้มีรูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และเอื้อต่อการสร้างทักษะการเรียนรู้แบบเรียนปนเล่น ซึ่งจะส่งผลให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยล้าขณะทำการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. นำกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ใน ช่วงชั้นอื่นที่มีเนื้อหาที่ยากและซับซ้อนขึ้น ในโครงสร้างรายวิชาตามหลักสูตรแกนกลางนั้นจะมีเนื้อหาและเกณฑ์การจัดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่บ่งชี้ความรู้ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น ลักษณะของชนพื้นเมืองชาวยุโรป ที่มีความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก ซึ่งผู้สอนควรนำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ไปบูรณาการร่วมกันได้

2. ควรพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนรวมถึงสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย หรือใช้สื่อกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ลูกโลก เข็มทิศ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดกิจกรรมที่ยืดหยุ่นตามบริบทและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2557). สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2556). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2549. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ประเวศ วะสี. (2556). การปฏิรูปการศึกษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิพนธ์ สุขปรดี. (2557). นวัตกรรมเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: นีลนาราการพิมพ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.